četvrtak, 16. rujna 2021.

PREPORUKE

EUROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2021)0383

Smjer političkih odnosa između EU-a i Rusije

Preporuka Europskog parlamenta Vijeću od 16. rujna 2021. o preporuci Europskog parlamenta Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o smjeru političkih odnosa između EU-a i Rusije (2021/2042(INI))

(2022/C 117/18)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Rusiji, osobito Rezoluciju od 18. rujna 2014. o stanju u Ukrajini i trenutačnom stanju odnosa između EU-a i Rusije ([1]), Rezoluciju od 11. lipnja 2015. o strateškoj vojnoj situaciji u crnomorskom bazenu nakon nezakonitog ruskog pripojenja Krima ([2]), Rezoluciju od 16. ožujka 2017. o ukrajinskim zatvorenicima u Rusiji i stanju na Krimu ([3]), Rezoluciju od 14. lipnja 2018. o okupiranim teritorijima u Gruziji deset godina nakon ruske invazije ([4]), Rezoluciju od 23. studenoga 2016. o strateškoj komunikaciji Europske unije za borbu protiv propagande koju protiv nje provode treće strane ([5]), Rezoluciju od 12. ožujka 2019. o stanju političkih odnosa EU-a i Rusije ([6]), Rezoluciju od 19. rujna 2019. o važnosti europskog sjećanja za budućnost Europe ([7]), Rezoluciju od 19. prosinca 2019. o ruskom zakonu o „stranim agentima" ([8]), Rezoluciju od 17. rujna 2020. o stanju u Rusiji: trovanje Alekseja Navaljnog ([9]), Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o uhićenju Alekseja Navaljnog ([10]), Rezoluciju od 29. travnja 2021. o Rusiji, slučaju Alekseja Navaljnog, povećanoj vojnoj prisutnosti na granici s Ukrajinom i ruskom napadu u Češkoj Republici ([11]), Rezoluciju od 10. lipnja 2021. o ruskom uvrštenju njemačkih nevladinih organizacija na popis „nepoželjnih organizacija" i pritvaranju Andreja Pivovarova ([12]),

— uzimajući u obzir Povelju UN-a, Konvenciju UN-a o pravu mora, Opću deklaraciju o ljudskim pravima, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,

— uzimajući u obzir članstvo Ruske Federacije u Vijeću Europe i Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju (OESS) te njezine posljedične dužnosti i obveze,

— uzimajući u obzir restriktivne mjere EU-a kao odgovor na krizu u Ukrajini koje su na snazi od 2014.,

— uzimajući u obzir paket mjera za provedbu sporazumâ iz Minska, usvojen i potpisan u Minsku 12. veljače 2015. i u cijelosti podržan rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 2202 (2015) od 17. veljače 2015.,

([1]) SL C 234, 28.6.2016., str. 14.
([2]) SL C 407, 4.11.2016., str. 74.
([3]) SL C 263, 25.7.2018., str. 109.
([4]) SL C 28, 27.1.2020., str. 97.
([5]) SL C 224, 27.6.2018., str. 58.
([6]) SL C 23, 21.1.2021., str. 7.
([7]) SL C 171, 6.5.2021., str. 25.
([8]) SL C 255, 29.6.2021., str. 54.
([9]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0232.
([10]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0018.
([11]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0159.
([12]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0291.

— uzimajući u obzir ishod sastanka Vijeća za vanjske poslove od 14. ožujka 2016., posebice dogovor o pet načela na kojima se temelji politika EU-a prema Rusiji, te zaključke Europskog vijeća od 24. i 25. svibnja 2021. o Rusiji te od 24. lipnja 2021. o vanjskim odnosima,

— uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 16. lipnja 2021. naslovljenu „Odnosi EU-a i Rusije – suprotstavljanje, suzbijanje i suradnja” (JOIN(2021) 0020),

— uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 10. lipnja 2020. naslovljenu „Borba protiv dezinformacija o bolesti COVID-19 – Prepoznavanje činjenica” (JOIN(2020)0008),

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu međunarodne platforme za Krim od 23. kolovoza 2021.,

— uzimajući u obzir članak 118. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0259/2021),

A. budući da je Rusija sastavni dio europskog kontinenta i najveći susjed EU-a i budući da između Rusije i država članica EU-a postoje snažne povijesne međuovisnosti, kao i kulturne i ljudske poveznice; budući da razvoj događaja u Rusiji, u smislu njezine politike i naravi njezinih vlasti, izravno utječe na EU i njegovo neposredno susjedstvo; budući da je EU najveći trgovinski partner Rusije, dok je Rusija peti najveći trgovinski partner EU-a, usprkos preprekama nametnutima 2014.; budući da je EU najveći ulagač u Rusiji;

B. budući da Parlament razlikuje ruski narod od režima predsjednika Putina, koji je stagnirajuća autoritarna kleptokracija koju vodi doživotni predsjednik okružen oligarsima; budući da su stoga ključne mjere koje se predlažu u ovom izvješću usmjerene na Putinov režim i njegova kaznena djela i antidemokratske politike, pri čemu se naglašava da je nužno što prije približiti se ruskim građanima i pokazati im da je Europska unija spremna baviti se njihovim problemima;

C. budući da je glavni interes EU-a održavanje slobode, stabilnosti i mira na području europskog kontinenta i izvan njega, koje ugrožavaju agresivne vanjske politike ruskih vlasti, koje predstavljaju jedan od najvećih izazova za strateški i vanjskopolitički program EU-a;

D. budući da Rusija može imati demokratsku budućnost; budući da ruski građani, kao svi ljudi, teže univerzalnim vrijednostima slobode i demokracije; budući da bi EU ruskom narodu trebao predstaviti konkretne prijedloge za uzajamno korisnu suradnju;

E. budući da je u okviru strategije EU-a prema Rusiji potrebno spojiti dva glavna cilja: prvi je da se zaustavi vanjska agresija i domaća represija Kremlja, a drugi da se EU poveže s građanima Rusije i pomogne im u izgradnji drugačije budućnosti, od koje bi, osim ruskog naroda, koristi imali svi narodi europskog kontinenta;

F. budući da se odnosi između EU-a i Ruske Federacije temelje na načelima međunarodnog prava, temeljnim načelima OESS-a, načelima demokracije, mirnog rješavanja sukoba i dobrosusjedskih odnosa; budući da se trenutačna vlada u Rusiji prema tim načelima odnosi s prezirom, iako se obvezala na njihovo poštovanje; budući da Rusija zloupotrebljava međunarodne institucije, ponajprije UN i OESS, kako bi spriječila provođenje pravde i rješavanje sukoba u svijetu;

G. budući da se Rusija 2019. ponovno pridružila Vijeću Europe, no nastavlja uvelike kršiti ljudska prava te i dalje odbija poštovati odluke Europskog suda za ljudska prava;

H. budući da je vanjska politika predsjednika Putina očito agresivna i revizionistička jer želi da ga se smatra braniteljem ruskih interesa i pokušava steći kontrolu nad teritorijima za koje smatra da su izgubljeni nakon pada Sovjetskog Saveza i šire; budući da ciljevi režima predsjednika Putina obuhvaćaju i sljedeće elemente: nametanje svojeg autoriteta kao velike sile; usklađivanje aktivnosti uplitanja režima u postsovjetske države i šire; davanje prednosti suverenitetu moćnih država pred pravom na suverenitet ostalih država; opravdavanje hibridnog rata i dezinformiranja idejom zaštite etničkih Rusa u inozemstvu; korištenje zamrznutih sukoba kao strateškog elementa kojim se upliće u zahvaćene zemlje i sprečava da se te zemlje približe EU-u i NATO-u; upotrebu energetskih resursa i nezakonitih

praksi pranja novca kao sredstava manipulacije i ucjene; podrivanje modela liberalne demokracije i prikazivanje Rusije kao moralno superiorne, a Zapada kao moralno inferiornog; suzbijanje demokracije, demokratske opozicije i prava naroda na izražavanje slobodne volje u Rusiji; budući da režim predsjednika Putina osobito odbacuje multilateralizam i međunarodni poredak temeljen na vladavini prava, ne poštuje međunarodno pravo, uključujući načela utvrđena u Povelji UN-a, Helsinškom završnom aktu iz 1975. te Pariškoj povelji OESS-a iz 1990., što, među ostalim, dokazuju izmjene ustava iz 2020., čiji je postupak donošenja Europska komisija za demokraciju putem prava („Venecijanska komisija") ocijenila „očito neprimjerenim" i kojima su prekršeni rusko pravo i obveze u okviru OESS-a; budući da Rusija nije provela više od tisuću presuda Europskog suda za ljudska prava;

I. budući da aktualni ruski režim ugrožava mir i sigurnost u Europi time što nastavlja sustavno kršiti ljudska prava svojeg naroda i agresivno provoditi svoju inozemnu politiku, među ostalim na sljedeće načine: vojnim vježbama velikog opsega i jačanjem vojne prisutnosti; nezakonitim i nasilnim zauzimanjem i pripojenjem Krima; povredom teritorijalne cjelovitosti i destabilizacijom Ukrajine, Gruzije i Republike Moldove; pružanjem potpore zamrznutim sukobima i nepoštovanjem sporazumâ o prekidu vatre u Gruziji i Ukrajini; navodnim terorističkim djelima na području država članica EU-a, primjerice Češke; kibernetičkim napadima i napadima na osjetljivu infrastrukturu u državama članicama EU-a; kršenjima međunarodnog prava; uplitanjem u izbore; povredama morskog i zračnog prostora zemalja regije Baltičkog mora i Crnog mora; budući da je nepružanje prikladnog odgovora EU-a na različite ruske agresije koje su se dogodile nakon one u Gruziji 2008. potaknuo Rusiju da nastavi s agresivnim vojnim i političkim kampanjama u svojem susjedstvu i šire, čime je oslabila i ugrozila međunarodni poredak temeljen na pravilima te stabilnost u Europi i svijetu;

J. budući da ruska vlada nastavlja s gomilanjem ofenzivnog oružja i razmještanjem snaga u blizini granica EU-a u enklavi Kalinjingrad;

K. budući da, sve dok je vodi postojeći režim, Rusija predstavlja dugoročnu prijetnju europskoj sigurnosti u skladu s nedavnom procjenom Skupine za razmatranje NATO-a; budući da je Rusija uspostavila nove vojne baze i osuvremenila stare vojne baze na sjeveru zemlje; budući da je Rusija unaprijedila svoju Sjevernu flotu u vojni okrug, ojačala različite grane svojih oružanih snaga i ponovno uvela koncept obrane priobalnih područja u cilju zaštite svojih strateških sposobnosti; budući da je ojačana prednja prisutnost NATO-a na istočnom krilu imala ključnu ulogu u odvraćanju ruskog djelovanja u svrhu destabilizacije, među ostalim povećanja vojne prisutnosti u zapadnom vojnom okrugu; budući da neuspjeh u pogledu nadzora oružja u Rusiji (primjerice, njezino povlačenje iz Sporazuma o nuklearnim snagama srednjeg dometa i Sporazuma o otvorenom nebu) i nedovoljan napredak u području nuklearnog razoružanja na temelju Ugovora o neširenju oružja, kao i rusko odbijanje novog Ugovora o zabrani nuklearnog oružja, predstavljaju ozbiljan uzrok za zabrinutost u pogledu sigurnosti europskih građana; budući da je taj razvoj događaja popraćen opasnom modernizacijom ruskih zaliha nuklearnog i konvencionalnog oružja i sredstava njihova ispaljivanja te uvođenjem destabilizirajućih tehnologija (hipersonični nuklearni projektili, torpeda itd.);

L. budući da je kremaljski režim osobito u ožujku i travnju 2021. znatno povećao prisutnost svoje vojske na istočnoj i sjevernoj ukrajinskoj granici s Rusijom, gdje se od 2014. nalazi najveća količina ruskih vojnih snaga; budući da je kremaljski režim obustavio pravo prolaska dijelom Crnog mora u smjeru Kerčkih vrata za ratne brodove i trgovačka plovila drugih zemalja, što predstavlja kršenje prava plovidbe zajamčenih na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, čija je potpisnica i Rusija;

M. budući da Rusija pruža stalnu političku i gospodarsku potporu nezakonitom i neprihvatljivom režimu Aleksandra Lukašenka u Bjelarusu; budući da je političko i gospodarsko ulaganje predsjednika Putina u opstanak nezakonitog režima g. Lukašenka jedini razlog zašto Lukašenko i dalje može nemilosrdno proganjati bjelaruski narod, koji zahtijeva poštovanje ljudskih prava, slobodne i transparentne izbore, vladavinu prava i pravdu; budući da nedavna politička događanja u Bjelarusu i Rusiji imaju brojne sličnosti, a procesi u objema zemljama imaju značajni međusobni utjecaj; budući da prosvjedi protiv autokratskog režima i zahtjevi za promjene u Bjelarusu potiču ljude u Rusiji na iznošenje sličnih zahtjeva; budući da vlast u Kremlju povećava represiju nad političkom oporbom uoči nadolazećih izbora za Dumu, koji će se održati u rujnu 2021., ograničavajući i uskraćujući mogućnost sudjelovanja i sprečavajući kandidiranje na izborima nekih oporbenih političara, čime uništava političko natjecanje jer oduzima mogućnost za poštene izbore, što je u kolovozu 2020. učinila diktatura u Bjelarusu;

N. budući da Putinova Rusija nastavlja s pokušajima destabilizacije zemalja kandidatkinja za pristup EU-u i pridruženih zemalja Istočnog partnerstva u cilju stvaranja prepreka njihovoj euroatlantskoj integraciji ili njezina sprečavanja; budući da Rusija koristi politiku nametanja putovnica za napuhavanje broja ruskih sunarodnjaka i *de facto* širenje ovlasti Rusije nad područjima koje je zauzela, kao i nad odcijepljenim područjima, osobito nad Pridnjestrovljem, Južnom Osetijom, Abhazijom, Donbasom i Krimskim poluotokom; budući da ti postupci predstavljaju kršenje međunarodnih zakona;

O. budući da je u okviru ruskih ustavnih reformi iz 2020. revidirana povijest Drugog svjetskog rata, pri čemu je sovjetska povijest pročišćena i Rusija je imenovana nasljednikom Sovjetskog Saveza te je uvedeno pravo međunarodne intervencije u svrhu obrane ruskih sunarodnjaka i zabranjene su rasprave o vraćanju posjeda koje je Rusija prisvojila stranim zemljama;

P. EU bi trebao pomno pratiti položaj i sudjelovanje Rusije u Afganistanu s obzirom na to da Rusija nastoji iskoristiti povlačenje Zapada u svoju korist i nametnuti se u nastalom bezvlađu;

Q. budući da su države članice EU-a koje dopuštaju dvojno državljanstvo izložene ruskoj politici nametanja putovnica; budući da države članice EU-a koje su uvele sustave takozvanih „zlatnih putovnica” omogućuju lojalistima Kremlja da uživaju u europskoj razini kvalitete života s pomoću novca koji su ukrali ruskom narodu i da šire korupciju unutar EU-a;

R. budući da Rusija provodi neprijateljski koncept „ruskog svijeta”, kojim priprema teren za uplitanje u strane zemlje u svrhu obrane ruskih sunarodnjaka; budući da mediji u vlasništvu države, kao što su Russia Today i Sputnik, promiču ideju „ruskog svijeta” na materinskim jezicima država članica EU-a; budući da se propagandni stroj Kremlja služi pandemijom bolesti COVID-19 kako bi produbio razdor među državama članicama EU-a, prikazao EU nesposobnom za kontroliranje pandemije, potaknuo sumnju u cjepiva koja je odobrila Europska agencija za lijekove, odgovorio građane EU-a od cijepljenja te uljepšao sliku Rusije u očima stanovništva EU-a, posebice promicanjem cjepiva Sputnik V;

S. budući da brojne lokalne nevladine organizacije i radikalne skupine, uključujući političke pokrete, primaju financijska sredstva iz Rusije;

T. budući da je Rusija i dalje aktivna u nekoliko područja u svijetu, uključujući zapadni Balkan, središnju Aziju, Bliski istok, sjevernu Afriku, supsaharsku Afriku, Latinsku Ameriku i Arktik; budući da ruska vlada posredstvom svoje paravojne organizacije („skupina Wagner”) podržava diktatorske režime diljem svijeta i podriva djelovanje EU-a i međunarodne zajednice u vezi sa smirivanjem sukoba, uspostavljanjem mira i osiguranjem stabilnosti; budući da je Rusija znatno prisutna u regiji zapadnog Balkana, koja obuhvaća potencijalne nove države članice EU-a, posebice u slučaju Srbije; budući da je ruska vojna obavještajna služba (GRU) 2016. u Crnoj Gori sudjelovala u pokušajima svrgavanja nacionalnog parlamenta, ubojstva premijera i postavljanja proruske vlade koja je negativno nastrojena prema NATO-u, te sprečavanja pridruživanja Crne Gore NATO-u;

U. budući da je, prema mišljenju EU-a, kremaljski režim navodno angažirao ruske obavještajce u aktivnoj službi u slučaju dviju eksplozija skladišta streljiva 2014., u kojima je poginulo dvoje čeških državljana i koje su uzrokovale znatnu materijalnu štetu; budući da su isti agenti GRU-a odgovorni i za pokušaj ubojstva Sergeja i Julije Skripal vojnim nervnim agensom novičokom 2018. u Ujedinjenoj Kraljevini; budući da su agenti GRU-a optuženi i za pokušaj ubojstva vlasnika tvornice oružja Emilijana Gebreva te još dviju osoba u Bugarskoj 2015., kao i Zelimkana Kangošvilija, kojega su u Berlinu 2019. ubili ruski operativci; budući da nezakoniti postupci kremaljskog režima na državnom području Češke, Bugarske i mnogih drugih država članica EU-a, Ujedinjene Kraljevine i zemalja Istočnog partnerstva predstavljaju kritično kršenje suvereniteta tih zemalja; budući da kremaljski režim ne sudjeluje u istragama tih zločina i štiti ključne osumnjičenike;

V. budući da smatra vrijednom osude činjenicu da ruske vlasti dobrovoljno ili nehotice vode svoju zemlju u smjeru njezine ovisnosti o Kini, što može oslabiti Rusku Federaciju i cjelokupni europski kontinent te ponajprije omogućiti vlastima u Pekingu da prošire svoju prisutnost i utjecaj u središnjoj Aziji i Sibiru;

W. budući da Kremlj nastavlja s aktivnostima širenja dezinformacija, propagande i hibridnog uplitanja u unutarnju politiku i demokratske procese EU-a, što predstavlja prijetnju temeljnim vrijednostima EU-a, tj. poštovanju demokracije, ravnopravnosti, vladavine prava i ljudskih prava, te koje mogu potkopavati politike nacionalnih vlada, širiti neistine i stvarati sliku Zapada kao neprijatelja, promicati mržnju, nesnošljivost i nostalgiju za Sovjetskim Savezom, prekrajati povijest sovjetskih zločina te u konačnici produbiti razdor između Rusije i Europe, osobito sa zemljama koje su prethodno bile dio komunističkog bloka; budući da su EU i institucije država članica, kao i strateški važni objekti i demokratski procesi, primjerice izbori, meta stalnih ruskih kibernetičkih napada; budući da vrh Ruske pravoslavne crkve podržava Putinov režim; budući da ruski zakoni omogućuju represiju vjerskih skupina koje su proglašene ekstremističkima; budući da je zbog nedavnih saznanja o bliskim i redovitim kontaktima između ruskih dužnosnika, uključujući članove sigurnosne službe, i predstavnika skupine katalonskih secesionista u Španjolskoj, potrebna temeljita istraga; budući da bi to mogao biti još jedan primjer ruskog uplitanja u državama članicama i neprekidnih pokušaja Rusije da iskoristi koju god temu može da bi poticala unutarnju destabilizaciju u EU-u;

X. budući da je kombinacija zapadnjačkih sankcija nametnutih Rusiji, smanjenja prihoda od izvoza fosilnih goriva, nekonkurentnog gospodarstva, visokih vojnih izdataka i socijalnih transfera unutar zemlje stvorila nepovoljnu financijsku situaciju u Rusiji; budući da Rusija zauzima 129. mjesto među 180 zemalja u indeksu percepcije korupcije za 2020. jer sveobuhvatna korupcija na državnoj razini utječe na kvalitetu javnih usluga za rusko stanovništvo; te se usluge, uključujući javno zdravstvo, i dalje nedovoljno financiraju, što je posebno važno tijekom pandemije; budući da gotovo 19 milijuna Rusa živi ispod granice siromaštva;

Y. budući da je Ruska Federacija nametnula sankcije, među ostalima predsjedniku Europskog parlamenta Davidu Sassoliju, potpredsjednici Europske komisije Věri Jourovoj i šestero drugih dužnosnika država članica EU-a i budući da su te sankcije neprihvatljive i neutemeljene jer za njih ne postoji pravno opravdanje; budući da je ruska vlada ujedno odobrila popis „neprijateljskih zemalja”, koji uključuje Češku i Sjedinjene Američke Države;

Z. budući da su 2019. više od 60 % uvoza EU-a iz Rusije činili energenti; budući da EU treba smanjiti ovisnost svojeg gospodarstva, posebice energetskog sektora, o opskrbi tržištâ EU-a ruskim plinom, koja trenutačno iznosi 48 %, a vjerojatno će se dodatno povećati; budući da je europski zeleni plan jedno od glavnih sredstava za postizanje geopolitičke sigurnosti EU-a te budući da se, prema predviđanjima Europske komisije, ako se provede zeleni plan, očekuje da će se uvoz nafte i prirodnog plina u EU do 2030. značajno smanjiti, pri čemu bi uvoz nafte pao za 78 % – 79 %, a prirodnog plina za 58 % – 67 % u odnosu na brojke iz 2015.;

AA. budući da je potrošnja plina u Europi dosegla vrhunac i da se kapacitet plinovoda Sjeverni tok trenutačno ne upotrebljava u cijelosti; budući da odluka nekih država članica o izgradnji Sjevernog toka 2, koja dovodi do podjela, nije u skladu s vrijednostima solidarnosti i povjerenja energetske unije; budući da Sjeverni tok 2 nije u skladu s ciljevima europskog zelenog plana o smanjenju emisija stakleničkih plinova u EU-u za barem 55 % do 2030. i uklanjanju neto emisija stakleničkih plinova do 2050.;

AB. EU bi trebao pozvati Rusiju da zajamči slobodan i neometan pristup takozvanim trofejnim arhivima, koji su 1944. i 1945. preneseni u Moskvu s teritorija koje je okupirao Sovjetski Savez, kao i povijesnim arhivima i artefaktima koje je Rusko Carstvo izuzelo iz europskih zemalja i koji se trenutačno čuvaju u Rusiji;

AC. budući da su vladavina prava, neovisno pravosuđe i sloboda medija srž otpornih demokratskih društava;

AD. budući da Ruska Federacija, osim što predstavlja vanjsku prijetnju europskoj sigurnosti, vrši represiju nad vlastitim narodom; budući da se stanje u Rusiji znatno pogoršava zbog toga što predsjednik Putin provodi sve veću represiju nad demokratskim snagama kako bi ušutkao svoje kritičare u Rusiji, političku opoziciju i aktiviste u borbi protiv korupcije, ograničio njihovu slobodu okupljanja te ometao njihovo djelovanje i djelovanje ruskog civilnog društva, što pokazuje činjenica da su ruske vlasti samo dva tjedna nakon uhićenja Alekseja Navaljnog pritvorile više od 11 000 mirnih prosvjednika, čime je ukupan broj Rusa pritvorenih od siječnja 2021. porastao na više od 15 000; budući da Rusija i dalje nezakonito pritvara svoje građane i ciljano napada vođe opozicije, neovisne novinare, prosvjednike i aktiviste za ljudska prava; budući da su zatvorski uvjeti u Rusiji i dalje zastrašujući i budući da su osobe u zatvorima izložene mučenju, zlostavljanju i fizičkim napadima;

AE. budući da je kremaljski režim donošenjem zakona o „stranim agentima” i „nepoželjnim organizacijama” omogućio stigmatizaciju pojedinaca, udruga i medija, čime krši njihova ljudska prava i slobodu izražavanja i udruživanja, ograničava pravo građana da se posvete i pridonose civilnom društvu Rusije te ugrožava njihovu osobnu sigurnost; budući da je kremaljski režim te zakone ojačao proširivanjem ograničenja na osobe ili subjekte koji podržavaju „strane agente” i „nepoželjne strane organizacije”, čime je aktivnim članovima civilnog društva, nevladinih organizacija za ljudska prava i opozicije sustavno zabranio sudjelovanje u ruskim parlamentarnim izborima 2021.; budući da su posebice novim zakonodavnim aktima donesenima u prosincu 2020. i siječnju 2021. proširen opseg pojedinaca i skupina koje se može proglasiti „stranim agentima”, i područje primjene definicije „stranih sredstava” te zahtjevi u vezi s označivanjem materijala; budući da je svrha nacrta zakona predloženih u svibnju 2021. bila proširenje utjecaja zakona o „nepoželjnim” organizacijama i nametanje retroaktivnih zabrana za potencijalne kandidate za ruski Parlament; budući da ruske vlasti nastavljaju kazneno goniti pojedince zbog navodne povezanosti sa skupinama klasificiranima kao ekstremističkima prema preopćenitom ruskom zakonu o suzbijanju ekstremizma; budući da je odluka ruskih vlasti da Zakladu za borbu protiv korupcije koju vodi Aleksej Navaljni proglase ekstremističkom organizacijom neutemeljena, diskriminirajuća i da je donesena samo s jednim ciljem, a to je onemogućivanje da opozicija zaista sudjeluje u predizbornim kampanjama;

AF. budući da, sukladno s podatcima Centra za ljudska prava „Memorial”, ruske vlasti trenutačno u zatvorima drže gotovo 400 političkih zatvorenika, što predstavlja kršenje obveza Ruske Federacije na temelju članka 5. Europske konvencije o ljudskim pravima, članka 9. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i članka 23. Zaključnog dokumenta sastanka u okviru Konferencije o europskoj sigurnosti i suradnji održanog 5. siječnja 1989. u Beču;

AG. budući da su u posljednjih 20 godina izvršeni brojni pokušaji ubojstva ili su doista izvršena ubojstva protivnika režima i neovisnih novinara na području Rusije ili u inozemstvu, među ostalima Ane Politkovskaje, Borisa Nemcova, Aleksandra Litvinenka, Sergeja Skripala, Julije Skripal, Sergeja Protazanova, Pjotra Verzilova, Vladimira Kara-Murze, Alekseja Navaljnog, Zelimkana Kangošvilija i ostalih; budući da organizatori tih zločina i dalje nisu poznati ni optuženi jer je postojeća represija nad onima koji izražavaju društveno neslaganje dodatno ojačana nekažnjavanjem policijskih i sigurnosnih snaga i nespremnošću pravosuđa da kazneno goni stvarne počinitelje tih zločina; budući da su predstavnici oporbe sustavno izloženi verbalnim napadima, *ad hominem* kampanjama i dehumanizaciji koje provodi vlada ili provladini mediji; budući da je u izvješću Parlamentarne skupštine OESS-a o ubojstvu Borisa Nemcova zaključeno da „glavna prepreka kažnjavanju nisu kapaciteti ruskih tijela kaznenog progona, već politička volja”; budući da je u izvješću Parlamentarne skupštine OESS-a također navedeno da bi potpuna istraga tog ubojstva „bila prvi korak u rješavanju problema ozračja nekažnjavanja” u Rusiji;

AH. budući da je nezakonitim izmjenama ustava, osim što je predsjedniku Putinu pruženo izuzeće od ograničenja trajanja predsjedničkog mandata do 2024., dodatno narušeno pravo na pošteno suđenje u Rusiji, uključujući pružanjem ovlasti predsjedniku da predlaže suce Ustavnog suda i Vrhovnog suda te da pokrene imenovanje svih federalnih sudaca i razrješenje viših federalnih sudaca;

AI. budući da se sloboda medija u Rusiji brzo pogoršava jer je ruska vlada ubrzala svoju dugogodišnju kampanju iskorjenjivanja civilnog društva i neovisnog novinarstva tako da organizacijama kao što su Meduza, Radio Free Europe / Radio Liberty, VTimes, For Human Rights, Europska zaklada za demokraciju i Open Russia prijeti zahtjevnim zakonodavnim, regulatornim i birokratskim opterećenjima, sprečava im pristup svim izvorima financiranja koji su izvan kontrole vlade i njezinih saveznika, etiketira ih kao „strane agente” ili „nepoželjne”, čime nastoji diskreditirati njih i visoka novinarska načela te načela ljudskih prava koja zastupaju, bez kojih Rusija ne može biti demokratska, uspješna i slobodna; budući da je medijski prostor u Rusiji pod kontrolom i u vlasništvu države, da ne postoji javna televizijska kuća, da se mali broj preostalih neovisnih medijskih izvora nosi s financijskim poteškoćama i suočava s progonima, među ostalim s fizičkim napadima i kaznom zatvora za medijske djelatnike; budući da je od 1992. u Rusiji ubijeno 58 novinara; budući da zakon o „suverenom internetu” omogućuje vladi da blokira bilo kakav neželjen internetski sadržaj; budući da je slobodan i neovisan rad organizacija civilnog društva i medija temelj demokratskog društva koje se zasniva na vladavini prava;

AJ. budući da je tijekom prošlog desetljeća bilo sve manje mogućnosti za nepristrano promatranje izbora u Rusiji s obzirom na činjenicu da nepostojanje odredbi o izravnoj akreditaciji građana promatrača izbora prisiljava te građane da djeluju u ime kandidata ili medija, što je proturječno ideji neovisnog nadzora civilnog društva nad izborima te nije sukladno s međunarodnim standardima; budući da je u izvješću „Sloboda u svijetu 2021." Rusija svrstana u kategoriju „neslobodnih" zemalja; budući da su u Rusiji ograničene temeljne slobode građana i da se izborno okruženje kontrolira te da ruski narod od sudjelovanja u javnim prosvjedima odvraćaju opterećujući birokratski postupci kojima građani ishode dopuštenje te policijsko nasilje tijekom mirnih prosvjeda;

AK. budući da ti događaji u ruskoj unutarnjoj politici nagovještavaju moguće daljnje pogoršanje situacije uoči parlamentarnih izbora u Rusiji, koji će se održati u rujnu 2021., i mogli bi dovesti do daljnje represije političke opozicije u Rusiji, uključujući teška kršenja ljudskih prava; budući da ruske vlasti drže ključne opozicijske aktere kampanje za parlamentarne izbore u zatvoru ili u kućnom pritvoru; budući da će stalna represija koju ruske vlasti provode nad kandidatima opozicije zloupotrebljavajući postupke registracije i selektivno napadajući političke protivnike i organizacije civilnog društva na ulici i sudovima u okviru lažiranih slučajeva sasvim onemogućiti poštene parlamentarne izbore u rujnu 2021. jer režim u Rusiji na taj način uništava političko natjecanje i pluralističku demokraciju;

AL. budući da zbog toga postoje opravdane sumnje u to da će nadolazeći parlamentarni izbori biti slobodni i pošteni;

AM. budući da je Parlament u više navrata izrazio zabrinutost zbog stanja demokracije, sustavnog nepoštovanja vladavine prava i temeljnih prava i načela, sužavanja prostora za neovisne aktere i protivnike službene politike te napada na slobodu medija u Rusiji; budući da sve veće sustavno ugnjetavanje opozicije u Rusiji koje provodi Kremlj pokazuje pravo stanje cjelokupnoj međunarodnoj zajednici i budući da EU mora biti spreman nositi se s tim i razviti dosljednu strategiju odgovora na to stanje; budući da osobito EU treba stvarati sve veći pritisak na kremaljski režim ususret parlamentarnim izborima 2021. i nakon njih kako bi obranio pravo ruskog naroda na slobodne izbore, u kojima bi sve političke stranke trebale imati jednak pristup i jednake izglede;

AN. budući da se LGBTI+ zajednica u Rusiji suočava s diskriminacijom, što uključuje zlostavljanja, mučenja, zatvorske kazne i ubojstva, te budući da je stanje posebno opasno u Čečeniji, gdje je 2017. započet progon LGBTI+ osoba, pri čemu je nekoliko desetaka osoba pritvoreno i mučeno, a dvije su ubijene, te su mnogi sigurnost potražili u inozemstvu; budući da su postojećim zakonima zabranjene sve javne rasprave o „netradicionalnim seksualnim vezama"; budući da je nakon nezakonitih promjena ustava doneseno zakonodavstvo koje negativno utječe na prava pripadnika LGBTI+ zajednice, uključujući prava na brak i odgoj djece;

AO. budući da je službeni odgovor na sveprisutno rodno uvjetovano i obiteljsko nasilje i dalje iznimno nedostatan u Rusiji, uključujući u vezi s pružanjem dovoljne zaštite i pomoći žrtvama nasilja; budući da nacrt zakona o obiteljskom nasilju koji je predstavljen u studenome 2019. ne sadržava sveobuhvatnu definiciju obiteljskog nasilja; budući da je početkom 2020. Parlament smanjio razinu hitnosti pregleda nacrta zakona, koji i dalje nije proveden; budući da je ruska pravobraniteljica istaknula da je obiteljsko nasilje tijekom pandemije bolesti COVID-19 naglo poraslo te da je za vrijeme ograničenja kretanja tijekom proljeća udvostručen broj prijavljenih slučajeva; budući da bi strategija EU-a za Rusiju stoga trebala biti usmjerena na sve veću diskriminaciju i rodnu neravnopravnost, kao i na prava žena, LGBTI+ zajednice i ostalih manjina u Rusiji;

AP. budući da je demokratska preobrazba Rusije važan geopolitički sigurnosni interes EU-a i da Rusija pod predsjednikom Putinom i dalje predstavlja najveći izazov za europsku sigurnost;

AQ. budući da je Parlament u svojim rezolucijama od 17. rujna 2020., 21. siječnja 2021. i 29. travnja 2021. pozvao potpredsjednika Europske Komisije / Visokog predstavnika Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josepa Borrella da se preispita politika EU-a prema Rusiji, uključujući pet vodećih načela dogovorenih 2016., pri čemu je naglasio da će budući odnosi EU-a s Rusijom ovisiti o brzini njezine demokratske preobrazbe (ili njezinu izostanku);

budući da je ujedno pozvao institucije EU-a da osmisle novi sveobuhvatni strateški pristup zasnovan na pretpostavci da se svaki dijalog s Rusijom mora temeljiti na poštovanju međunarodnog prava i ljudskih prava;

AR. budući da bi se u okviru nove strategije EU-a trebali uzeti u obzir različiti scenariji, mogući razvoji događaja i jasni odgovori na ruska kršenja međunarodnog prava i ljudskih prava, uključujući učinkovite instrumente protiv ruskih aktivnosti uplitanja i dezinformiranja, kao i instrumente za selektivan angažman, gdje je to moguće; budući da je Parlament ujedno pozvao Vijeće da hitno pripremi i donese strategiju EU-a za buduće odnose s demokratskom Rusijom, uključujući niz poticajnih mjera i uvjeta za jačanje unutarnjih snaga slobode i demokracije;

AS. budući da je pet vodećih načela EU-a za odnose s Rusijom odvratilo kremaljski režim od daljnje agresije protiv Ukrajine, ali se njima nije uspjelo spriječiti predsjednika Putina da provodi represiju nad ruskim narodom; budući da je pet vodećih načela EU-a za odnose s Rusijom i dalje valjano kao funkcionalni okvir, no potrebno ih je nadopuniti konkretnom strategijom za postizanje ciljeva EU-a u području odnosa s Rusijom, među ostalim, suprotstavljanjem trenutačnim neprijateljskim politikama Kremlja te odvraćanjem od daljnje agresije prema susjedima i uvođenjem ozbiljnijih posljedica djelovanja u trećim zemljama, uključujući djelovanje zamjenskih snaga i plaćenika; budući da, s obzirom na činjenicu da ne postoje izgledi za značajne pozitivne promjene pod trenutačnim ruskim vodstvom, pet vodećih načela potrebno je nadopuniti kako bi se zaustavila represija koju predsjednik Putin provodi nad ruskim narodom i spriječilo šire djelovanje Kremlja u svrhu destabilizacije;

AT. budući da bi se nova strategija EU-a trebala temeljiti na načelima „aktivnog odgovora, ograničavanja i angažmana”, kojima se želi ojačati sposobnost EU-a da se suprotstavi prijetnjama Kremlja, posebno u regiji Istočnog partnerstva, što uključuje i Bjelarus, ali i u samoj Rusiji, na način da se brane ljudska prava i podupre preobrazba Rusije u demokratsku zemlju, u skladu s načelom „demokracija na prvom mjestu”; budući da bi sveobuhvatni ključni cilj EU-a trebao biti izgradnja odnosa s Ruskom Federacijom tako da se održe mir, stabilnost, sigurnost, prosperitet, suverenitet i teritorijalna cjelovitost svih zemalja u EU-u i njegovu susjedstvu, da se poštuje međunarodno pravo te da ljudska prava i vladavina prava ostanu vodeća načela; budući da su nedavni događaji u Rusiji ukazali na činjenicu da strategija EU-a za Rusiju treba biti znatno proaktivnija i da je potrebno jasno definirati cilj „angažmana”, koji bi, osim na tradicionalni, takozvani selektivan angažman u odnosu na Kremlj, trebao biti usmjeren i na „strateški” angažman u odnosu na rusko civilno društvo kako bi se pružila potpora preobrazbi Rusije u smjeru demokracije;

AU. budući da bi okosnica strategije EU-a za Rusiju trebala biti potpora slobodi i demokraciji; budući da bi takva strategija trebala djelovati u interesu EU-a u pogledu sigurnosti, a Rusiji ponuditi konstruktivan dijalog; budući da bi konstruktivan odnos i dalje bio u interesu EU-a i Rusije i njihovih naroda; budući da i dalje postoji mogućnost suradnje u svrhu dijeljenja zajedničkih interesa, rješavanja problema i strateških izazova, kao što su klimatska politika ili borba protiv terorizma, uz istodobno promicanje vrijednosti ljudskih prava, vladavine prava i demokracije, te kako bi se zajamčilo da će daljnje jačanje bilateralnih odnosa ovisiti o ispunjenju obveza Ruske Federacije u pogledu ljudskih prava i demokracije u skladu s njezinim ustavom i međunarodnim obvezama;

AV. budući da se EU istodobno mora posvetiti unutarnjem očuvanju svoje vjerodostojnosti u vezi s ponašanjem utemeljenim na vrijednostima tako da znatno izravnije i iskrenije podržava vladavinu prava i temeljna prava s obzirom na činjenicu da policijsko nasilje, zastarjeli kazneni zakoni i otpornost rodnoj ravnopravnosti i raznolikosti u nekim državama članicama štete njegovu međunarodnom ugledu i vjerodostojnosti; budući da EU takva očekivanja mora prenijeti i svim svojim partnerima na način da osuđuje kršenja međunarodnog prava, dosljedno poduzima stroge naknadne mjere i izbjegava primjenjivati dvostruke standarde pri ocjenjivanju takvih kršenja;

AW. budući da je jedinstvo među državama članicama EU-a najbolja politika kojom će se spriječiti rusko provođenje destabilizirajućih i subverzivnih aktivnosti u Europi; budući da, kada odlučuje o tome kako koordinirati svoju ažuriranu strategiju, osobito u strateškim područjima kao što su europska obrambena unija, europska energetska unija, kiberobrana, kiberterorizam i alati za stratešku komunikaciju, EU treba zauzeti ujednačeni stav s obzirom na činjenicu da je politiku Rusije prema EU-u dugo obilježavala volja da se europske institucije zaobiđu u korist bilateralnih odnosa s državama članicama, u svrhu otkrivanja i jačanja podjela unutar EU-a; budući da bi za uspostavu konstruktivnog dijaloga s ruskim vlastima bila potrebna veća koordinacija, suradnja i jedinstvo među državama

članicama, kao i snažniji i sigurniji odgovor na bilo kakvo provociranje ili agresiju Moskve kako bi se postigla ravnoteža između odlučnosti i otvorenosti prema dijalogu u vezi s pitanjima od zajedničkog interesa;

AX. budući da je u okviru strategije EU-a za Rusiju potrebno pružiti potporu Rusiji u nastojanjima da postane demokratska zemlja tako da i. aktivno odgovori na ciljane sankcije i uvede ih u slučajevima pojedinaca unutar Kremlja ili pojedinaca bliskih Kremlju koji su spremni krađom ili potkupljivanjem utjecati na izbore ili počiniti druge značajne zločine protiv ljudskih prava i demokratskih vrijednosti unutar Rusije i u neposrednom susjedstvu EU-a; ii. pruži pomoć zemljama Istočnog partnerstva predlažući ambicioznu politiku integracije EU-a i razvoja strateških kapaciteta EU-a u području odgovornosti i geopolitičkog vodstva koji su potrebni za provedbu tih politika; i iii. uspostavi strategiju angažmana u odnosu na prodemokratsko društvo Rusije i odredi plan za buduće odnose s demokratskom Rusijom;

AY. budući da Kremlj smatra da su uspješne, prosperitetne i demokratske zemlje istočnog susjedstva EU-a prijetnja stabilnosti režima predsjednika Putina jer mogu poslužiti kao primjer „meke sile” građanima Rusije; budući da je stoga demokratizacija zemalja istočnog susjedstva EU-a u interesu tih zemalja i EU-a te je ključna za buduću demokratizaciju Rusije; budući da je stvarni cilj Kremlja u pogledu sukoba u toj regiji delegitimizacija demokratske promjene kao sredstva prijenosa moći, sprečavanje uspješnog razvoja tih država, obezvređivanje liberalne demokracije i izvoz ruskog sustava moći;

AZ. budući da bi EU trebao težiti uspostavljanju dugoročne strategije za Rusiju koja se temelji na pretpostavci da ruski narod, poput naroda Ukrajine i Bjelarusa, može nastojati pretvoriti svoju zemlju u demokraciju; budući da će ponovna preobrazba Rusije u demokraciju ovisiti o volji ruskog naroda; budući da EU mora biti spreman pomoći Rusima u ostvarenju želje za demokratskom zemljom;

BA. budući da je potrebno ojačati ulogu EU-a kao globalnog aktera, kao i sposobnosti institucija EU-a u području vanjske politike;

1. preporučuje da Vijeće, Komisija i potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku zajedno s državama članicama preispitaju politiku EU-a prema Rusiji, uključujući pet vodećih načela, i razviju sveobuhvatnu strategiju EU-a za Rusiju na temelju sljedećih načela i djelovanja:

Odvraćanje ruske prijetnje – aktivni odgovor na sigurnosne prijetnje

(a) EU mora iz temelja provesti reformu svoje vanjske politike kako bi uvjerljivo pokazao svoju ambiciju kao utjecajnog globalnog aktera i sposobnost pravodobnog donošenja odluka te odlučnog djelovanja u području vanjske politike, među ostalim proširenjem ovlasti Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) i potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika koji djeluje u ime EU-a, ukidanjem jednoglasnog odlučivanja u pitanjima vanjske politike te povećanjem svojih kapaciteta za strateško predviđanje i djelovanje; nadalje, EU treba ojačati svoju ulogu globalnog aktera, kao i kapacitete institucija EU-a, kako Rusija ne bi mogla nastaviti takozvanu bilateralizaciju odnosa s EU-om, jer bi Bruxelles trebao biti jedini glavni grad u kojem se donose ključne odluke o odnosima između EU-a i Rusije;

(b) EU bi, zajedno s NATO-om i međunarodnim partnerima, trebao odvraćati Rusiju kako bi sačuvao mir i stabilnost u Europi i šire, među ostalim jačanjem svojih obrambenih sposobnosti i izvršavanjem pritiska na ruske vlasti da se ne upliću u istočno i južno susjedstvo EU-a; EU bi osobito trebao zahtijevati, uključujući pred EU-om i međunarodnim organizacijama kao što su OESS ili UN, da se Rusija obveže na rješavanje postojećih sukoba i na sprečavanje budućih sukoba, počevši s vraćanjem okupiranih i nezakonito pripojenih područja u regiji Istočnog partnerstva, u skladu s međunarodno priznatim granicama i odlukama tih zemalja u pogledu Europe, euroatlantske integracije i demokracije;

(c) EU, a osobito njegove države članice, trebaju ispuniti svoje obveze u pogledu zajedničke obrane koje su preuzele kao članice NATO-a; podsjeća da EU i NATO dijele zajedničke sigurnosne izazove, obrambene interese i isto sigurnosno okruženje koje je sve više obilježeno izazovima te da je stoga neophodno snažno transatlantsko sigurnosno i obrambeno partnerstvo u okviru NATO-a, pri čemu EU istodobno nastoji postići stratešku autonomiju; EU mora

uložiti dodatne napore u uspostavljanje stvarne europske obrane u okviru ojačanog NATO-a kako bi mogao pridonijeti upotrebom učinkovitijih, raspoloživih, interoperabilnih i održivih vojnih sposobnosti i snaga te se zaštititi kao snažan i pouzdan međunarodni akter sposoban za očuvanje mira;

(d) EU bi se trebao pozabaviti najnovijom nacionalnom sigurnosnom strategijom Ruske Federacije, kojom se službeno priznaje antizapadno usmjerenje ruske vanjske politike te naglašava temeljna i sistemska nekompatibilnost sociopolitičkih sustava Rusije i Zapada;

(e) EU mora ojačati suradnju obavještajnih službi svojih država članica kako bi se sustavno razotkrivali, atribuirali i diskreditirali ruski neprijateljski potezi, naročito kako bi učinkovitije spriječile djelovanje ruskih posebnih službi na području EU-te mora nastaviti surađivati sa svojim strateškim partnerima u izradi novih mjera suzbijanja terorizma pod pokroviteljstvom Kremlja; nadalje, EU bi trebao ulagati u projekte kojima će se ojačati njegova sigurnost i zajednički kapaciteti u području vojske, kibernetičkih pitanja i energetike, kao i koordinacija mjera protiv špijunaže u državama članicama;

(f) EU bi trebao biti spreman iskoristiti svoj utjecaj i pozvati na isključenje Rusije iz sustava plaćanja SWIFT kako bi se ruske vlasti spriječilo da nastave s agresivnim ponašanjem i trebao bi biti spreman postupno prestati s uvozom nafte i plina iz Rusije ako ruske vlasti nastave s prijetnjama protiv država članica i s vojnim djelovanjem protiv susjednih zemalja Istočnog partnerstva;

(g) EU ujedno mora provesti potpunu sinkronizaciju elektroenergetskih mreža svih država članica sa sinkronom mrežom kontinentalne Europe, što predstavlja najbolji dugoročni odgovor na problem strateške energetske ovisnosti Europe o Rusiji, te bi se također trebao usprotiviti daljnjem širenju ruskog sektora nuklearne energije u smjeru EU-a i donijeti mjere kojima se sprečava prodaja električne energije proizvedene u nuklearnoj elektrani Astravets poduzeća Rosatom na tržištu EU-a, kao i drugi budući projekti, kao što je baltička nuklearna elektrana (nuklearna elektrana Baltiyskaya);

(h) u skladu s energetskom politikom i interesima EU-a, EU mora izraditi i provesti jasnu strategiju za smanjenje ovisnosti o ruskom plinu, nafti i drugim sirovinama (posebice željezu/čeliku, aluminiju, niklu) te povećati vlastitu energetsku samodostatnost, barem za vrijeme dok je predsjednik Putin na vlasti; u tom pogledu EU bi trebao podržati ambiciozan i postojan zeleni plan, a jedan od njegovih glavnih geopolitičkih prioriteta trebala bi biti brza provedba paketa europskog zelenog plana, koji obuhvaća mjere kao što su porez na istjecanje ugljika u EU-u i inicijative dekarbonizacije uz razvoj zelenih industrija vodika; EU također treba smjesta provesti nove fizičke mjere, kao što su kapaciteti reverzibilnog toka i dodatna prekogranična infrastruktura između država članica; nadalje, EU treba provesti diversifikaciju svoje opskrbe energijom, među ostalim razvojem novih kapaciteta za uvoz ukapljenog prirodnog plina te inicijativama energetske tranzicije i dekarbonizacije, koje su sve prisutnije i koje bi mogle smanjiti potražnju za fosilnim gorivima, čime bi se okončala nadmoć Rusije na europskom kontinentu u području energetike; s obzirom na navedeno, trebalo bi odmah zaustaviti izgradnju spornog plinovoda Sjeverni tok 2, koji je protivan načelima europske solidarnosti i dovodi do opasnosti od povećanja nadmoći Rusije i ovisnosti EU-a o ruskom plinu te se Ukrajinu izlaže ruskim zlonamjernim radnjama, te ga se u trenutačnim okolnostima ne bi trebalo pustiti u uporabu čak i ako izgradnja bude dovršena;

(i) EU i njegove države članice moraju ubrzati provedbu europskog zelenog plana s obzirom na to da je najnovijom ruskom energetskom strategijom za 2035. predviđeno povećanje kapaciteta izvoza plina plinovodima u smjeru zapada;

Ograničavanje trenutačne ruske prijetnje – borba protiv ruskog uplitanja u EU i zemlje istočnog susjedstva

(j) EU mora nastaviti podržavati neovisnost, suverenitet i teritorijalnu cjelovitost zemalja Istočnog partnerstva unutar njihovih međunarodno priznatih granica te osuditi izravno i neizravno sudjelovanje Rusije u oružanim sukobima te jačanje vojne prisutnosti unutar granica ili na granicama s regijom Istočnog partnerstva, nezakonitu okupaciju i pripojenje Krima i *de facto* okupaciju određenih dijelova Donjecke i Luganske oblasti te kršenja ljudskih prava koja se provode na područjima koje je Rusija okupirala ili pripojila, o čemu svjedoče nedavna pritvaranja prvog zamjenika predsjednika Medžlisa krimskih Tatara, Narimana Dželala, te četvero drugih vođa krimskih Tatara: Aziza i Asana Ahtemova, Ševketa Useinova i Eldara Odamanova; EU bi trebao jasno utvrditi da se povratak uobičajenim aktivnostima

ne može predvidjeti sve dok Rusija ne zaustavi agresivnu politiku i hibridno ratovanje protiv EU-a, njegovih država članica i zemalja Istočnog partnerstva te dok se ponovno ne uspostavi teritorijalna cjelovitost Gruzije, Moldove i Ukrajine unutar njihovih međunarodno priznatih granica; stoga bi EU trebao osigurati da sankcije ostanu na snazi sve dok Rusija ne ispuni uvjete za njihovo ukidanje te bi također trebao razmotriti njihovo produljenje za razdoblje od jedne godine umjesto šest mjeseci kao što je trenutačno slučaj;

(k) EU bi trebao dodatno doprinijeti razvoju savjetodavnog i koordinacijskog formata međunarodne platforme za Krim s ciljem mirnog okončanja privremene ruske okupacije Autonomne Republike Krima i grada Sevastopolja te ponovne uspostave ukrajinske kontrole nad državnim područjem, uz puno poštovanje međunarodnog prava;

(l) EU mora uzeti u obzir europske težnje svojih susjednih zemalja i odbaciti rusku politiku sfera utjecaja; osim toga, EU bi trebao priznati da snosi stratešku odgovornost za stabilnost i razvoj svojeg susjedstva, osobito regije Istočnog partnerstva, te bi trebao nastaviti zahtijevati od Rusije da se na konstruktivan način angažira u normandijskom formatu i da provodi svoje međunarodne obveze, osobito u skladu sa sporazumima iz Minska i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora; EU bi trebao nastaviti svoje djelovanje, među ostalim posredstvom relevantnih država članica koje sudjeluju u normandijskom formatu, u pogledu potpune provedbe sporazumâ iz Minska te istražiti mogućnosti transatlantske suradnje u vezi s tim pitanjem; EU bi također trebao proširiti opseg svojih sankcija kako bi obuhvaćale politiku nametanja putovnica i organiziranje nezakonitih izbora na Krimu te kako bi Rusija snosila veće posljedice za sprečavanje provedbe sporazumâ iz Minska i pregovora u normandijskom formatu; EU bi trebao te mjere uskladiti s SAD-om, Ujedinjenom Kraljevinom, Kanadom, Japanom i drugim partnerima kako bi se proširio njihov opseg i kako bi bile učinkovitije;

(m) osim toga, EU bi trebao poduzeti odlučne mjere kako bi odvratio Rusiju od zaobilaženja postojećih sankcija EU-a; EU bi u tu svrhu trebao revidirati i ažurirati svoje važeće propise kako bi popravio brojne nedostatke u cilju povećanja učinkovitosti sankcija i značajnog pooštrenja posljedica za Rusiju u pogledu njezina hibridnog agresivnog djelovanja;

(n) EU mora izvršiti pritisak na Rusku Federaciju da bezuvjetno ispuni sve odredbe sporazuma o prekidu vatre od 12. kolovoza 2008. u kojem je EU posredovao, a posebno obvezu povlačenja svih svojih vojnih snaga s okupiranih teritorija Gruzije;

(o) kako bi se obuzdalo revizionističko ponašanje predsjednika Putina prema njegovim susjedima, u cilju jačanja otpornosti institucija, gospodarstava i društava zemalja Istočnog partnerstva te produbljivanja njihova političkog udruživanja i gospodarske integracije i kako bi ulagao veće napore u približavanje tih zemalja EU-u, EU bi trebao predložiti novu jasnu strategiju za dugoročnu suradnju sa zemljama Istočnog partnerstva;

(p) solidarnost EU-a sa zemljama Istočnog partnerstva trebala bi biti usmjerena na izgradnju povjerenja u EU kao pouzdanog partnera u sigurnosnim pitanjima, primjerice većim sudjelovanjem u mirnom rješavanju sukoba; EU bi trebao osigurati da se sigurnosna dimenzija zemalja Istočnog partnerstva također na odgovarajući način odražava u Strateškom kompasu EU-a te bi ujedno trebao razmotriti sklapanje nekoliko paktova koji bi predstavljali okvire za povećanje ulaganja i podrške u pogledu suradnje u područjima sigurnosti, vojske, obavještajnih aktivnosti i kibernetičkih pitanja s odabranim zemljama u susjedstvu EU-a, kao što su Ukrajina, Moldova i Gruzija, u svrhu jačanja njihove otpornosti; EU ne bi trebao promatrati sigurnosnu koordinaciju s tim zemljama samo iz perspektive proširenja NATO-a, nego bi trebao biti ambiciozan pri procjenjivanju sigurnosnih izazova na terenu te bi, u suradnji s međunarodnim partnerima, trebao razmotriti pružanje obrambene opreme prijateljskim zemljama Istočnog partnerstva, u skladu s člankom 51. Povelje UN-a; EU bi također trebao ojačati suradnju s prijateljskim zemljama Istočnog partnerstva putem Europske obrambene agencije i u područjima kao što su informacijska otpornost i kiberotpornost i razmjena obavještajnih podataka te bi trebao intenzivirati zajedničke vojne vježbe;

(q) EU bi trebao surađivati s NATO-om i skoristiti i proširi trenutačne angažmane u crnomorskoj regiji te osobito dodatno surađivati sa zemljama Istočnog partnerstva primjenom pristupa koji uključuje cijelo društvo kako bi se zajamčile sigurnost i stabilnost u crnomorskoj regiji;

(r) EU bi također trebao biti zabrinut zbog uloge Kremlja na zapadnom Balkanu, koja podrazumijeva dezinformiranje koje provodi država i izgradnju političkih i vojnih veza s regionalnim političkim elitama; EU bi trebao biti svjestan da uplitanje Kremlja u izbore i podupiranje antidemokratskih sila u regiji zapadnog Balkana i dalje predstavlja problem, posebno u zemljama koje su ujedno i članice NATO-a;

(s) EU također treba odgovoriti na činjenicu da predsjednik Putin otvoreno podupire režim g. Lukašenka i njegovu brutalnu represiju nad ljudima u Bjelarusu te da surađuje s g. Lukašenkom u hibridnim napadima na demokratske snage Bjelarusa; EU stoga mora priznati da Kremlj na taj način predstavlja izravnu prijetnju suverenitetu Bjelarusa i njegovim nastojanjima da postane demokratska zemlja te mora jasno dati na znanje da će, ako Rusija nastavi s aktualnom politikom u pogledu Bjelarusa, EU morati uvesti dodatne stroge mjere ograničavanja i odvraćanja jer obranom demokracije u Bjelarusu EU podupire i demokraciju u Rusiji; EU bi trebao razotkriti sudjelovanje Rusije u hibridnim mjerama Lukašenkova režima protiv EU-a, uključujući korištenje migranata kao sredstva za destabilizaciju Zapada, te pozvati Kremlj na odgovornost za takva neprijateljska i barbarska djelovanja;

(t) ako želi učinkovito pomagati ruskom narodu na putu prema demokraciji, EU mora očistiti vlastiti dom od hibridnih uplitanja Kremlja i njegovih praksi pranja novca koje utječu na političke i poslovne elite EU-a;

(u) EU i njegove države članice trebali bi jasno istaknuti da neće prihvatiti pokušaje integracije Bjelarusa u Rusiju jer bi takvi pokušaji bili protiv volje bjelaruskog naroda, a o njima bi pregovarao nelegitimni vođa;

(v) napominje da sve veći broj međunarodnih aktera, među kojima je i Rusija, uvodi strategije hibridnog ratovanja, među ostalim, protiv EU-a i njegovih država članica; naglašava da su te radnje posebno destabilizirajuće i opasne jer zamagljuju granice između rata i mira, destabiliziraju demokraciju i siju sumnju u umovima ciljnog stanovništva; stoga, u suradnji s NATO-om i svojim partnerima, uključujući zemlje Istočnog partnerstva, koje u tom pogledu posjeduju jedinstveno iskustvo i znanje, EU i njegove države članice trebaju pojačati praćenje i analizu aktivnosti hibridnog ratovanja Rusije (uključujući manipulativne kampanje dezinformiranja, kibernapade, špijuniranje i uplitanje u izbore); osobito trebaju hitno osigurati raspoređivanje dostatnih sredstava, osoblja i instrumenata koji omogućuju identifikaciju, analizu, sprečavanje, suzbijanje i uklanjanje ruskih hibridnih prijetnji i uplitanja; prethodno navedeno osobito je važno u pogledu pokušaja podrivanja europskog projekta, polarizacije i podjele demokratskih društava dezinformiranjem te potporom i financiranjem antidemokratskih, populističkih, ekstremističkih i uglavnom desničarskih stranaka ili radikalnih ljevičarskih stranaka, pokreta i nevladinih organizacija ili političkih separatističkih snaga diljem Europe, uključujući u kiberprostoru i putem društvenih mreža i medija kao što su Russia Today i Sputnik; političke stranke u EU-u koje dobrovoljno koriste financijska sredstva koja Ruska Federacija pruža u zamjenu za političku i druge vrste potpore ruskim politikama i ciljevima štetnima za interese i vrijednosti EU-a u Parlamentu i drugim organizacijama imaju moralnu i političku odgovornost;

(w) u tom pogledu EU mora izraditi koordiniranu i sveobuhvatnu strategiju za suzbijanje prijetnji, uključujući mjere za zaštitu vlastitog medijskog okruženja i sustavno praćenje sadržaja koji nude ruski mediji te mediji i pružatelji internetskih usluga povezani s Rusijom (na ruskom ili na bilo kojem drugom jeziku), bez ograničavanja slobode tiska; EU bi u okviru svoje strategije trebao prozvati Rusiju svaki put kad provede kibernapad protiv EU-a i država članica, povećati otpornost na kibernapade i proširiti sposobnosti radne skupine East StratCom jer ujedno postoji potreba za suzbijanjem dezinformacija u prostoru EU-a; kako bi suzbili takve napade, EU i njegove države članice trebali bi provoditi odlučnije, koordiniranije i razmjerne odgovore, na primjer protjerivanjem ruskih diplomata na razini EU-a kao odgovor na to kada ruske vlasti protjeraju diplomate pojedinih država članica;

(x) naposljetku, EU bi trebao osigurati brzu provedbu novih prijedloga Posebnog odbora Europskog parlamenta za vanjsko upletanje u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje;

Suradnja i selektivan dijalog s Kremljom u pripremi za rusku tranziciju, uključujući sektorsku suradnju

(y) EU bi u okviru svoje suradnje s Rusijom trebao raditi na dvama aspektima: s jedne strane, na uvjetnom selektivnom dijalogu s vlastima Kremlja i regionalnim vlastima te, s druge strane, na strateškoj suradnji s ruskim civilnim društvom, koje teži demokraciji u Rusiji, kao i na neovisnoj suradnji s regionalnim i lokalnim akterima; strategija EU-a za Rusiju ne bi trebala biti prepreka suradnji s vlastima ako je to u interesu EU-a i njome se ne smiju ugroziti obveze EU-a u pogledu ljudskih prava i demokracije jer je i dalje važno da EU pronađe načine za smirivanje trenutačnih napetosti utvrđivanjem mjera za povećanje transparentnosti i smanjenje rizika od nesporazuma i pogrešnih procjena;

(z) EU bi osobito trebao nastaviti institucionalnu suradnju s Rusijom u okviru međunarodnih organizacija i multilateralnih ugovora, kao što su UN, OESS, Arktičko vijeće ili Vijeće Europe, kako bi se rješavala hitna regionalna i globalna pitanja, pokrenulo pitanje sprečavanja i rješavanja sukoba te promicali komplementarni ili zajednički interesi, kao što su pitanja povezana s okolišem i zelena preobrazba Rusije i EU-a, Sporazum o otvorenom nebu, nuklearno razoružanje, smanjenje i nadzor oružja, pitanja povezana s Arktikom, provedba Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana (nuklearni sporazum s Iranom) i stanje na Bliskom istoku, u Libiji i Afganistanu; EU bi trebao iskoristiti svoju selektivnu suradnju s Rusijom u pogledu regionalnih i globalnih pitanja kako bi učvrstio položaj Rusije u multilateralnoj suradnji i u međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima, čime bi je odvratio od ugrožavanja sigurnosti i blagostanja, među ostalim, u EU-u i u europskom susjedstvu; konkretno, EU bi trebao iskoristiti europski zeleni plan i njegove klimatske ciljeve za suradnju s Rusijom na njezinoj zelenoj tranziciji, osobito kako bi se ubrzala dekarbonizacija, smanjile ruske emisije CO_2 (koje i dalje rastu unatoč ratifikaciji Pariškog sporazuma), povećala energetska učinkovitost i proširila upotreba obnovljivih izvora energije, za koje u Rusiji postoji golem potencijal; EU također može pomoći u podizanju razine osviještenosti o klimatskim promjenama, koja se u Rusiji vrlo polako širi;

(aa) EU, njegove države članice i Rusija trebaju zadržati dobru povijest suradnje na Arktiku u kontekstu politike Sjeverne dimenzije jer je iznimno važno da nastave konstruktivno surađivati na suzbijanju posljedica klimatske krize na Arktiku i izbjegavanju toga da ta regija postane još jedan predmet vojnih napetosti;

(ab) međutim, suradnja u određenim posebnim područjima ne bi trebala dovesti do ustupaka u pogledu vrijednosti te EU nikada ne bi smio zanemariti geostrateške implikacije i interese svojih partnera; EU mora osigurati da svaki daljnji angažman s Kremljom ovisi o njegovu obećanju da će okončati nacionalnu agresiju protiv vlastitog naroda, prestati sa sustavnom represijom oporbe, zastrašivanjem i mučenjem političkih zatvorenika, staviti izvan snage ili izmijeniti sve zakone koji nisu u skladu s međunarodnim standardima, kao što su zakoni o „stranim agentima" i takozvanim ekstremističkim ili nepoželjnim organizacijama, prestati s represijom organizacija civilnog društva, posebno onih koje se bore protiv korupcije i brane ljudska prava u Rusiji, te okončati vanjsku agresiju susjednih zemalja; u sklopu navedenoga EU također mora podsjetiti Rusiju da oduzimanje slobode političkim protivnicima nije u skladu s njezinim međunarodnim obvezama te ustrajati u depolitizaciji pravosuđa i jamčenju prava na pošteno suđenje i pristupa pravnom zastupanju; drugim riječima, u svojim pokušajima suradnje s Kremljom EU mora jasno definirati stroge granice, uključujući potpuno poštovanje suverenosti i teritorijalne cjelovitosti partnerskih zemalja, i ne smije težiti suradnji s Rusijom samo u svrhu održavanja mogućnosti dijaloga; EU se ne bi trebao previše cjenkati s Kremljom ako Kremlj želi odriješene ruke na svojem državnom području i u svojoj zoni povlaštenih interesa (Ukrajina, Bjelarus itd.); EU mora jasno dati na znanje da neće žrtvovati interese drugih zemalja radi boljih odnosa s Moskvom;

(ac) nadalje, EU bi trebao apelirati na Rusku Federaciju da odgovori na goruća pitanja koja je postavila međunarodna zajednica te da Organizaciji za zabranu kemijskog oružja smjesta i u cijelosti pruži podatke o svojem programu Novičok; EU bi također trebao osuditi ulogu Rusije u rušenju zrakoplova na letu MH17 u 2014. i trebao bi apelirati na Rusku Federaciju da u cijelosti surađuje u istragama velikih međunarodnih zločina, incidenata i tragedija, kao što je rušenje zrakoplova Malaysia Airlinesa na letu MH17, te drugih nedavnih incidenata u kojima su sudjelovale ruske obavještajne službe na državnom području država članica EU-a i zemalja Istočnog partnerstva, uključujući Bjelarus;

(ad) EU bi trebao ponoviti poziv ruskim vlastima, koji je uputio više puta, da Poljskoj vrate olupine i crne kutije zrakoplova poljske vlade Tu-154 koji se u travnju 2010. srušio u blizini Smolenska;

Angažman za potporu demokraciji – aktivni odgovor sankcijama, financijskim kontrolama i međunarodnim istragama

(ae) EU mora ojačati suradnju s SAD-om i drugim partnerima istomišljenicima i uspostaviti savez za globalnu obranu demokracije te predložiti skup alata za obranu demokracije, koji bi trebao sadržavati zajedničke mjere u pogledu sankcija, politike za suzbijanje nezakonitih financijskih tokova, pravila o uvjetovanju gospodarske i financijske pomoći, međunarodne istrage i ambiciozan plan za potporu slobodi i demokraciji, aktivistima za ljudska prava i braniteljima ljudskih prava; nadalje, plan EU-a trebao bi predstavljati protutežu naporima Rusije i Kine da oslabe demokraciju diljem svijeta i da destabiliziraju europski poredak;

(af) EU bi trebao uspostaviti centralizirani okvir za suzbijanje nezakonitih financijskih tokova, dodatno ojačati svoj okvir za borbu protiv pranja novca i zajamčiti njegovu dosljednu provedbu, olakšati pojačanu suradnju među nadležnim tijelima i uspostaviti tijelo EU-a za financijske kontrole kako bi se poboljšala zaštita EU-a i njegovih država članica od nezakonitih financijskih praksi i utjecaja iz Rusije te drugih autoritarnih režima, koji se koriste u subverzivne političke svrhe i stoga predstavljaju prijetnju sigurnosti i stabilnosti Europe;

(ag) EU osobito mora razmotriti uvođenje Rusije na popis trećih zemalja u kojima postoji velik rizik od pranja novca, što bi trebalo biti ključno za snažniju kontrolu EU-a nad svim sumnjivim financijskim tokovima koji potječu od ruskog režima i njegovih posrednika; nadalje, EU bi također trebao ojačati svoj bankarski sustav i uspostaviti regulatorni okvir za borbu protiv ruskog financijskog uplitanja u demokratske procese EU-a i država članica, uključujući strategiju pristranosti lokalnih elita (engl. *elite capture*) te tehniku kooptiranja javnih službenika na najvišim pozicijama i bivših europskih političara; takvim bi se okvirom trebala povećati transparentnost financijskih sredstava ruske elite koja se polažu ili troše u EU-u te bi se trebalo pridonijeti pružanju odgovora na to da ruski akteri financiraju političke stranke, političke pokrete i političke kampanje, i sprečavanju takvih aktivnosti, kao i ulaganja u stratešku infrastrukturu i tijela, uključujući sveučilišta i političke skupine za strateško promišljanje, kojima bi se mogla stvoriti ili ojačati ovisnost određenih gospodarskih sektora o Rusiji i koji bi mogli služiti kao ulazne točke za ruske špijune i sigurnosne prijetnje; u tom bi pogledu EU također trebao kažnjavati izravnu i neizravnu upotrebu ruske imovine za uplitanje u demokratske procese EU-a, njegovih država članica i zemalja Istočnog partnerstva; sve nacionalne vlade i međunarodne organizacije istodobno bi trebale provesti istrage o skrivenim nasljedstvima glavnih ruskih vođa i oligarha te objaviti te podatke;

(ah) EU bi što prije trebao uspostaviti učinkovita pravna sredstva za borbu protiv prekogranične korupcije i pranja novca koje je s njom povezano, posebno kada je riječ o korupciji i nezakonitim financijskim praksama koje dolaze iz Rusije, te uvelike proširiti primjenu oduzimanja imovine bez prethodne presude kako bi se učinkovito nosio s kleptokracijom Kremlja; u tom pogledu ruske vlasti ruskim organizacijama civilnog društva i nevladinim organizacijama ne bi smjele sustavno uskraćivati sredstva za borbu protiv korupcije; nadalje, EU bi trebao ojačati kapacitete za razotkrivanje i zaustavljanje tokova prljavog novca iz Rusije te razotkriti skrivena bogatstva i financijsku imovinu ruskih autokrata i korumpiranih oligarha u državama članicama; institucije EU-a trebale bi redovito izvješćivati o takvim slučajevima na polugodišnjim raspravama u Parlamentu o stanju demokracije u Rusiji; ta bi izvješća trebala sadržavati imena najvažnijih članova pratnje predsjednika Putina;

(ai) budući da su autokrati i korumpirani oligarsi međusobno povezani, u okviru nastojanja usmjerenih na zaustavljanje nezakonitih novčanih tokova iz Rusije EU bi trebao obratiti posebnu pozornost na financijske tokove iz Bjelarusa; tematska izvješća institucija EU-a Parlamentu trebala bi se baviti pitanjem financijskog uplitanja Rusije u Bjelarus, uključujući u strateške sektore, i sadržavati informacije o imovini pratnje Aleksandra Lukašenka i korumpiranih oligarha;

(aj) EU bi se trebao uhvatiti u koštac s ruskim manipuliranjem informacijama i pokušajima uplitanja u demokratske procese na razini EU-a i u njegovim državama članicama ispitivanjem i uvođenjem potrebnih mehanizama za suprotstavljanje tim pokušajima i njihovo suzbijanje;

(ak) u skladu s načelom „demokracija na prvom mjestu”, EU bi u svojim odnosima s Rusijom trebao postrožiti zahtjev za uvjetovanost na način da u daljnjim dijalozima ili sporazumima s Rusijom mjere koje za cilj imaju zaštitu ljudskih prava, slobodu medija i održavanje slobodnih izbora budu stroži uvjet za dijalog; EU i njegove države članice također bi trebali revidirati svoju investicijsku potporu i projekte gospodarske suradnje (kao što su Sjeverni tok 2 i nuklearne elektrane koje gradi Rosatom) te jačati svoja nastojanja u pogledu ograničavanau strateških ulaganja Kremlja, koja često dolaze iz država članica EU-a kroz financijske tokove ruskih oligarha i poduzeća osnovanih radi financiranja zlonamjernog uplitanja Rusije i širenja korupcije u EU-u; u tom bi pogledu EU trebao obratiti posebnu pozornost na pravni institut dvostrukog državljanstva i ustrajati u tome da Bugarska i Malta ukinu svoje sustave „zlatnih putovnica”; nadalje, EU ne bi trebao provoditi zajedničke transakcijske ili poslovne projekte bez prethodne političke dužne pažnje u pogledu transparentnosti, korupcije i političkih implikacija jer se takvim projektima ne bi trebala ugrožavati solidarnost među državama članicama ili sa susjedima EU-a, provedba projekata ne bi trebala donositi korist korumpiranim sustavima u Rusiji ili u EU-u te projekti ne bi trebali negativno utjecati na ljudska prava ili okoliš;

(al) EU bi istodobno pri ponovnoj procjeni programâ financijske potpore Rusiji i ulaganjâ u Rusiju trebao primjenjivati i načelo „demokracija na prvom mjestu”, što bi, među ostalim mjerama, trebalo obuhvaćati preispitivanje mandatâ za kreditiranje financijskih institucija EU-a; EU bi u istom duhu trebao preispitati svoju suradnju s Rusijom u okviru raznih platformi za vanjsku politiku i usklađenost Rusije s obvezama prema Vijeću Europe;

(am) EU bi trebao osmisliti nove načine za postizanje veće učinkovitosti u zahtijevanju oslobađanja političkih zatvorenika; EU bi trebao zahtijevati da ruske vlasti puste na slobodu sve one koji su nepravedno zatvoreni iz političkih razloga, uključujući Alekseja Navaljnog, Alekseja Pičugina, Jurija Dmitrijeva i sve ostale koje je Centar za ljudska prava „Memorial” proglasio „političkim zatvorenicima” u skladu s kriterijima koje je Parlamentarna skupština Vijeća Europe utvrdila Rezolucijom 1900/2012; EU mora iskoristiti svaku priliku kako bi ruske vlasti upozorio na ta i druga kršenja u području slobode izražavanja, posebno u pogledu uznemiravanja, progona i fizičkih napada na političke aktiviste i aktiviste civilnog društva, novinare i borce za ljudska prava u Rusiji; EU bi trebao odlučno zahtijevati zaustavljanje i istrage tih kršenja prava i pozvati Rusiju da počinitelje privede pravdi;

(an) institucije EU-a moraju na raspravama u Parlamentu redovito izvješćivati o položaju političkih zatvorenika u Rusiji, graditi bliske kontakte s ruskim disidentima, nevladinim organizacijama, organizacijama civilnog društva, borcima za ljudska prava i neovisnim medijima u Rusiji i pojačati njihovu financijsku potporu te stalno biti upoznate s imenima političkih aktivista u Rusiji i zatvorskim uvjetima u kojima se nalaze; osim toga, države članice trebale bi se suzdržati od dopuštanja ili omogućivanja deportacije i izručenja političkih protivnika i tražitelja azila Rusiji, gdje bi njihov život ili tjelesni integritet bili u opasnosti; nadalje, EU bi prema potrebi trebao olakšati izdavanje viza za hitne slučajeve i osigurati privremeno sklonište u državama članicama EU-a;

(ao) nadalje, EU bi trebao pomno pratiti stanje ljudskih prava u Rusiji, među ostalim na način da izaslanstvo EU-a u Rusiji i veleposlanstva država članica prate sudske predmete organizacija civilnog društva, oporbenih političara i aktivista; EU bi također trebao proširiti globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava i primjenjivati ga na teška kršenja ljudskih prava u svim područjima zahvaćenima zamrznutim sukobima ili u nezakonito okupiranim regijama zemalja Istočnog partnerstva; EU bi istodobno trebao izvršavati svoje obveze povezane s rodno osviještenom politikom u svim vanjskim djelovanjima i mora podupirati temeljna ljudska prava, uključujući borbom protiv rodno uvjetovanog nasilja, rasizma, ksenofobije, zločina iz mržnje, policijskog nasilja i drugih oblika diskriminacije te zagovaranjem rodne ravnopravnosti, prava žena, prava pripadnika zajednice LGBTIQ+ i prava manjina u Rusiji; kad god je to moguće, EU bi trebao pomagati potlačenim stanovnicima u Rusiji, posebno onima koji se suočavaju s diskriminacijom na temelju dobi, religije, rase, etničke pripadnosti, pripadnosti jezičnoj ili društvenoj skupini, seksualne orijentacije, rodnog izražavanja, rodnog identiteta, spolnih obilježja ili na bilo kojoj drugoj osnovi; EU bi također trebao surađivati s Rusijom u pogledu postupanja s borcima za prava žena, zastupljenosti žena u politici i javnoj upravi, mogućnosti za žene na tržištu rada te seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava u Rusiji; EU bi trebao dodatno osuditi progon, proizvoljno pritvaranje i mučenje LGBTI+ osoba u brojnim dijelovima Ruske Federacije, naglasiti da i dalje postoji potreba za istragama te pozvati na hitno puštanje na slobodu svih zatvorenika u takvim situacijama, osobito u Čečeniji; nadalje, EU bi trebao staviti naglasak na činjenicu da ruska vlada i dalje koristi zabranu „gay propagande” kako bi se opravdali kazneni progoni; EU bi, uz potporu država članica, trebao olakšati postupke za podnošenje zahtjeva za azil za takve žrtve u skladu s pravom EU-a i nacionalnim pravom;

(ap) EU bi trebao povećati svoju sposobnost da pripremi i donosi sankcije protiv ruskih vlasti, ruskih oligarha, sljedbenika predsjednika Putina i članova njihovih obitelji zbog kršenja ljudskih prava ili sustavne represije demokratskih snaga, manjina, vjerskih i LGBTI+ skupina u Rusiji; EU bi u tu bi svrhu trebao centralizirati postupak donošenja odluka na način da se za slučajeve teških kršenja ljudskih prava automatski nameću sankcije te bi trebao razmotriti mogućnost uvođenja glasovanja kvalificiranom većinom u Vijeću u ostalim slučajevima kršenja ljudskih prava; EU bi također trebao hitno donijeti režim sankcija EU-a za borbu protiv korupcije, po mogućnosti po uzoru na globalni režim sankcija Ujedinjene Kraljevine za borbu protiv korupcije, kako bi se dopunio postojeći globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava, a u slučaju daljnje eskalacije trebao bi razmotriti i sankcije usmjerene na financiranje obavještajnih službi i vojske te sektora nafte i plina; ako dođe do toga, EU bi trebao pripremiti novi mehanizam sankcija kojim bi se, ako Ruska Federacija nastavi vršiti neprijateljske radnje, aktiviralo smanjenje uvoza energije od ruskih dobavljača na razini EU-a za određeni postotak, pri čemu bi se ujedno pomoglo državama članicama u popunjavanju deficita s pomoću mjera koje su u skladu s europskim zelenim planom; naglašava da bi se smanjenje trebalo automatski povećavati za isti postotak na godišnjoj razini sve dok Ruska Federacija ne neutralizira svoje neprijateljske radnje;

(aq) EU bi trebao provesti savjetovanja s nevladinim organizacijama radi prikupljanja korisnih informacija za svoju politiku sankcija kako bi mu te organizacije mogle sveobuhvatno pomoći u pripremi i istrazi slučajeva; preporučuje da države članice bez odgode pojačaju protuobavještajnu suradnju i razmjenu informacija kako bi se razotkrile i spriječile nezakonite ruske mreže u EU-u;

(ar) EU bi trebao inicirati međunarodne istrage zločina koje je režim predsjednika Putina počinio protiv ruskog naroda, kao i onih koje je režim g. Lukašenka počinio u Bjelarusu, i pridonositi im u okviru platforme za borbu protiv nekažnjivosti i centra EU-a za pravdu (EU Justice Hub); EU bi u kontekstu tih istraga trebao uspostaviti savjetničku radnu skupinu koja bi pomagala u nacionalnim i međunarodnim istragama i suđenjima te uspostavi sudova EU-a i koja bi redovito obavještavala Parlament o stanju političkih sloboda u Rusiji;

(as) nadalje, EU bi trebao poticati i podupirati nastojanja u okviru nacionalnih i međunarodnih nadležnosti u području pokretanja kaznenih postupaka kako bi ruske vojne i paravojne skupine odgovarale za kršenja i zločine, uključujući ratne zločine počinjene nad civilima tijekom operacija u više zemalja, kao što su primjerice Sirija, Srednjoafrička Republika i Libija;

(at) EU bi također trebao zahtijevati neovisnu i nepristranu istragu ubojstva vođe oporbe Borisa Nemcova i privesti počinitelje pravdi, u skladu s preporukama OESS-a i Vijeća Europe;

(au) nadalje, EU bi trebao najoštrije osuditi neopravdane sankcije protiv dužnosnika EU-a i pozvati ruske vlasti da ih bez odgode ukinu;

(av) EU mora biti spreman ne priznati ruski parlament i razmotriti mogućnosti pozivanja na privremeno isključivanje Rusije iz međunarodnih organizacija s parlamentarnim skupštinama, posebno Parlamentarne skupštine Vijeća Europe, utvrdi li se da su parlamentarni izbori u Rusiji 2021. namješteni te da je njihova provedba uključivala kršenje demokratskih načela i međunarodnog prava; osim toga, EU bi trebao osuditi svaki pokušaj predsjednika Putina da nastavi obnašati dužnost nakon završetka svojeg trenutačnog i posljednjeg predsjedničkog mandata 7. svibnja 2024. ako to pokuša učiniti na temelju izmjena ustava iz 2020., koje je Parlament ocijenio „nezakonito donesenima”;

(aw) EU bi trebao pozvati rusku vladu i državnu Dumu da preispitaju pravni okvir za izbore, uključujući promatranje izbora, kako bi se omogućio pluralizam te slobodni i pošteni izbori u skladu s međunarodnim standardima i stvorili jednaki uvjeti za oporbene kandidate;

(ax) države članice istodobno bi trebale poduzeti sve moguće mjere kako bi spriječile sudjelovanje svojih građana u svojstvu međunarodnih promatrača na parlamentarnim izborima 2021. na okupiranom Krimu, koje Rusija nezakonito organizira; u tom bi kontekstu Parlament i nacionalni parlamenti trebali izbjegavati sve aktivnosti koje bi se mogle lažno protumačiti kao međunarodno promatranje; i uvesti sankcije za njih; nadalje, EU bi trebao osuditi i odbiti priznati nezakonitu rusku organizaciju tih i naknadnih izbora na okupiranom Krimu, kao i na okupiranim područjima regija Donjecka i Luganska;

Angažman za potporu demokraciji – potpora prodemokratskom društvu u Rusiji

(ay) EU bi trebao iskazati volju za poboljšanjem odnosa s narodom Ruske Federacije donošenjem i objavom „Obraćanja ruskom narodu”;

(az) EU bi trebao uzeti u obzir različite moguće razvoje događaja u odnosima između EU-a i Rusije, kao i unutar Rusije; EU bi osobito trebao imati viziju i strategiju za buduće odnose EU-a sa slobodnom, prosperitetnom, mirnom i demokratskom Rusijom koja je u cijelosti predana međunarodnom pravu, svojim međunarodnim obvezama i načelima dobrog susjedstva; takva bi strategija trebala obuhvaćati širok spektar uvjeta i poticaja poput liberalizacije viznog režima, ulaganja u slobodnu trgovinu i programa modernizacije, kao i strateško partnerstvo čiji je cilj, među ostalim, osiguranje stabilnosti kontinenta i potpunog poštovanja međunarodnih granica; EU bi također trebao izložiti potencijalne koristi koje je spreman ponuditi kao odgovor na rusku demokratsku preobrazbu u punopravni demokratski sustav upravljanja, u kojem se poštuju ljudska prava, temeljne slobode, međunarodno pravo i međunarodni poredak utemeljen na pravilima, kao i na temeljnu promjenu njezine trenutačne vanjske politike i međunarodnog ponašanja;

(ba) EU bi trebao podupirati rusko civilno društvo i poticati međuljudske kontakte između EU-a i ruskih građana, posebno s obzirom na to da su ruski građani tražitelji najvećeg broja schengenskih viza na svijetu, od kojih većina vrijedi za više ulazaka i više godina; stoga bi trebao razmotriti smanjenje viznih pristojbi i prepreka povezanih s vizama za ruske građane i provesti učinkovitu informativnu kampanju kako bi pokazao da je ruski narod dobrodošao u EU-u; EU bi također trebao proširiti svoje školske, sveučilišne, znanstvene i kulturne programe razmjene s Rusijom te razmotriti mogućnost pružanja prilika za pripravništvo i izravno zapošljavanje visokokvalificiranih i niskokvalificiranih radnika iz Rusije; EU mora osmisliti i proširiti alternativna rješenja za politički motivirane imigrante iz Rusije kako bi mogli živjeti u EU-u u sigurnim i zakonski određenim uvjetima; nadalje, EU bi trebao znatno povećati svoju financijsku i tehničku pomoć sindikatima, neovisnim medijima, nevladinim organizacijama i organizacijama civilnog društva te mjerama za izgradnju kapaciteta civilnog sektora u Rusiji; osim toga, EU bi trebao financijski podupirati programe humanističkih studija na sveučilištima u EU-u, čime bi se ruskom narodu, osobito studentima, omogućilo da budu spremni sudjelovati u demokratskoj preobrazbi svoje zemlje;

(bb) EU bi trebao donijeti sveobuhvatan popis svih instrumenata dostupnih za suradnju s demokratskim društvom u Rusiji, koji može sadržavati prijedloge mnogih ruskih organizacija civilnog društva;

(bc) EU bi se trebao suprotstaviti propagandi i kampanjama dezinformiranja na ruskom jeziku koju režim predsjednika Putina provodi u EU-u, zemljama Istočnog partnerstva i samoj Rusiji podupiranjem i jačanjem neovisnih novinara i medijskih kuća koji nude alternativu dezinformacijama iz Kremlja te podržati osnivanje televizijske postaje Slobodna Rusija, koja bi emitirala program 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu; EU bi trebao dodatno podupirati neovisne medije, novinare i blogere u Rusiji kako bi se ojačali alternativni izvori i kanali koji nisu pod kontrolom Kremlja;

(bd) EU mora suzbiti pritisak na neovisne medije, među ostalim uspostavom fonda EU-a za demokratske medije za potporu neovisnim medijima diljem svijeta, uključujući u Rusiji; EU također mora učiniti više kako bi podržao i ojačao neovisne novinare i medije koji nude alternativu dezinformacijama Kremlja, bez kojih Rusija ne može biti demokratska, uspješna i slobodna; u tom bi pogledu EU trebao podupirati neovisne medije, kao što su Meduza i Radio Free Europe / Radio Liberty, s obzirom na ograničavajuće i nepraktične zakone o tzv. stranim agentima koje su ruske vlasti donijele radi suzbijanja slobode govora i neovisnog novinarstva;

(be) parlamentarno izaslanstvo u Odboru za parlamentarnu suradnju između EU-a i Rusije trebalo bi preuzeti zadaću identifikacije osoba od interesa koje imaju vodeću ulogu u ruskom društvu i koje bi bile otvorene za pokretanje konstruktivnog i neprekinutog dijaloga te osmišljavanje plana za javne kontakte s ruskim civilnim društvom, sveučilištima, većim znanstvenim i kulturnim institucijama, nevladinim organizacijama, političkim pokretima te umjetničkim i intelektualnim krugovima;

(bf) EU mora uzeti u obzir da je odobravanje Josifa Staljina među ruskim stanovništvom doseglo dosad najvišu razinu u eri Vladimira Putina, pri čemu 70 % društva vjeruje da je Staljin imao pozitivnu ulogu u ruskoj povijesti; EU bi trebao prepoznati da je to posljedica Putinove politike „staljinizacije masovne svijesti” i represije nad neovisnim povjesničarima; EU mora inzistirati na tome da se sovjetski arhivi otvore za znanstvenike i istraživače te da se objave pojedinosti o genocidu staljinista protiv Rusa i drugih naroda Sovjetskog Saveza i njegovih satelitskih država, uključujući dosjee koji se odnose na zločinačku vojnu operaciju privođenja u Augustówu;

(bg) UN je proglasio pristup internetu ljudskim pravom te bi u tom pogledu EU trebao osuditi pokušaje Kremlja da blokira, kontrolira i cenzurira pristup internetu, pa čak i da izolira ruski narod od pristupa internetu; EU mora pozvati globalna IT poduzeća da ta nedemokratska nastojanja uzmu u obzir pri razmatranju operacija na ruskom tržištu;

(bh) naposljetku, EU bi trebao uspostaviti obvezujući pravni okvir koji će mu omogućiti da oštro reagira na kampanje kojima je cilj potkopavanje demokracije ili vladavine prava, među ostalim ciljanim djelovanjem protiv onih koji su odgovorni za takve kampanje; EU bi također trebao osmisliti učinkovite strategije u području digitalne politike kako bi se tehnološkim standardima i otvorenim internetom podupirali slobodni prostori i ograničile ugnjetavajuće tehnologije; EU bi stoga trebao podupirati tehnologije otvorenog koda, usluge za sigurnu komunikaciju, decentralizirane platforme i nove društvene mreže s niskim pragom i zaštitom privatnosti, koji bi bili privlačni za rusko stanovništvo, uz istodobno širenje globalnih tehnoloških standarda privatnosti, uspostavljanje etičkih i pravnih standarda koji imaju upozoravajuće učinke u cilju promicanja zaštite temeljnih prava, ulaganje u pogledu rada na

međunarodnoj zabrani tehnologija masovnog nadzora i invazivnih sustava socijalnog ocjenjivanja te ustrajanje u zabrani autonomnih oružanih sustava;

Angažman za potporu ruskom narodu i demokraciji – uspjeh Istočnog partnerstva kao nadahnuće za ruski narod

(bi) EU bi trebao nastaviti jačati Istočno partnerstvo u cilju promicanja demokracije, vladavine prava, temeljnih sloboda i ljudskih prava, regionalne suradnje i dobrosusjedskih odnosa; Konkretno, EU bi na predstojećoj konferenciji o budućnosti Europe mogao predložiti strategiju pojačane suradnje kojom bi se EU-u omogućilo da se pripremi za novi zamah europske integracije istočnog susjedstva EU-a i kojom bi se pružila potpora uspješnom razvoju europski orijentiranih zemalja Istočnog partnerstva, što bi poslužilo kao dobar primjer i potaknulo ruske građane da podrže demokraciju; u skladu s tim, EU bi zemljama Istočnog partnerstva trebao pružiti realističnu perspektivu prema članstvu u EU-u i na taj način održati njihovu motivaciju za daljnje reforme;

(bj) EU bi trebao nastaviti podupirati Ukrajinu, Gruziju, Moldovu, Armeniju, Azerbajdžan i Bjelarus u ispunjavanju političkih, demokratskih, socijalnih i pravnih kriterija EU-a na kojima se temelje ugovori EU-a i Povelja Europske unije o temeljnim pravima;

(bk) naposljetku, EU bi se trebao zalagati za ambiciozniju strategiju integracije zemalja Istočnog partnerstva koje imaju sporazum o pridruživanju s EU-om; EU će na taj način motivirati zemlje Istočnog partnerstva povezane s EU-om da provedu reforme po uzoru na EU, među ostalim pružanjem modela utemeljenog na modelu „sve osim institucija”, kojim se tim zemljama omogućuju sve prednosti integracije u EU, kao što su pristup zajedničkim politikama, financijskim sredstvima i nadležnostima EU-a, uz zadržavanje mogućnosti budućeg članstva u EU-u;

2. nalaže svojem predsjedniku da ovu preporuku proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, vladama i parlamentima zemalja Istočnog partnerstva i zemalja skupine G7, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju te predsjedniku, vladi i parlamentu Ruske Federacije.